Контрольный экземпляр

Массе а мехний пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 4 ФЕВРАЛЬ, 1986 ШУ. ★ № 15 (7206). ★ Мах 3 кеп.

15 февраль — коммунистически субботник

КПСС XXVII СЪЕЗДА—ХЬИНАРЕЧА КЪАХЬЕГАМА 27 ДЕКАДА!

Лархlар кхоачашду

Дика къахьегаш дІадолладаьд шийтталагІча пятилетка хьалхара шу Горячеводски бурув тохара балхий управленге бурувдетараша. Январь бетта план кхоачашъ-ларъ рапорт делар пар бетта 17-ча дийнахьа. Цу юхедисача деношна техар цІъа эзар метр бурув. Химически реагенташ, электроэнерги, кхыЙола материалаш кхоларг. бурув тохарга ДІабода мах боагІачул кІезнагІа хилийтарах паччахьалкхенна кходаны итташ озарш сомаш. Кхъегамага оксарие ланкъара бетта заданн ткъо процент тІехкхоачашъяьй.

* * *

Парте аргІанарча XXVII съезда сийна тІаийца декхарш кхоа чаддара ярх баьннача Октябрьски бурув тохара балхий управленге бурувдетараша 3223 метр бурув а тохаш, 27-ча январе тІехкхоачашйир бетта плай. Цу юхедисача деношка уж февраль бетта чоГагІа дар техар итташ метраш бурув.

УБР буровойшта юкъе хьалха латташ я Ступин Василе кулгалучу колективе. Цу бригада бетта планал совгІа техар 250 метр бурув. Иштта хьинаре кхъахьегаш я буровой начальникаш Кузьмин Александра Барае Салгирин керте латтаначул бригадаш коллективаш.

* * *

«Октябрьнефть» НГДУ мехІадыттахошца дІадолладаьд шийтталагІча пятилетка хьалхара шу Горячеводски бурув тохара балхий управленге бурувдетараша. Январь бетта план кхоачашъяра

Партийни вахар: балха стиль

КОМСОМОЛА КУЛГАЛДАР ТОАДЕШ

«Чененнигушстройматериалы» производственни объединенена чуйоагІача Чирн-Юртагіа тІо тоабеча завода муйнаш нена а йовзаш я къонача коммуниста, предприяте комсомольски организацие секретара Астамиров кулгалду комсомольско-кагирхой комплексни бригада. Завода чурча социалистически яхьа дуккхаза мотивинаш кагирхой коллектив. Хьинаре къахьегаш я кагирхой бригада шийттаІагІча пятилетна хьалхарча шера а. Къонача тІой тоадечарна еннай «коммунистически къахьегама коллектив» яха сийлен цІи.

Ашначунна тІатохаг деза, кагирхой бригада меттех тІо тоабеча завода ерригача коллективо а шоай планови заданеш а социалистически деткхаш а кхоачашдара хьинар айдаь къахьегаш хьинар. Иштта, масала, цхьайттагІарча пятилетна производственни заданеш дагахь йоаш дан, вай пайда йийеш йоаш техника моралько къаенна болча, цу духьха хІанз йоаш болча оборудованена къахьегама овсадаш дІахо лакхъяра дувзаденна дуккха дешаш къестаде йиш яц. Цунна дувзаденна цо предложени ййр, цехе балха овсарле лакхагІа дола раститорехни станоеш оттае, аьина.

Комсомольца комсомольски собране гІоттадь дош цкерра хьалхаваР завода коммунистаІна, решени яьй тІехьажа хаже цехе хьалхаваР йола распиловочни станоки оттайойла аьина. ХІаьта цо, экономистана дальча лоархІаяь, ший болхо кулгалдаре деча балхех мукъаваккхара ва, 10—15 процент лакхлургьа къахьегама овсарле, хІаьта цкерра массеех эзар сома кхоачаш пайда а лургба.

Предприяте партийни организацие кулгал а деш болх беш болча дуккхача кхоача болхлоех дикача гІулакхий инициатораш уж кхоачашдераш хинна. Иштта, дадахача шера цар йийр яхь комсомольски субботник, бІаьш сома а доахаш. Из ахча дІачуттІиннад Советски машара комитета фонде, цар чотагІа дІа а ваьккхинера. Из ахча дІачуттІиннад Советски машара комитета фонде, цар чотагІа ваШттІехьдоаш, хоза ча спектаклешка хьажа республика столице яхьа. Уж дерриге дешаш чулоцу юхьхаварга комсомольски организацие балхо. Коммунисташа дилла новкъостал ду уж деШаш тоабеча.

Масала, комсомольски организацие решени яьй предприяте йоаш футбольни команда вІашагІйолла. ХІаьта коммунисташа тІо дар спортивни форма а йоаш, болх инвентарь а оцара йола средстваш администрацера хьакъечийта. ХІанз йолаш я заводе район спортивни хьашташ толаме выступленеш ешш болх футбольни команда.

Партийни организацие а завода администраце а оагІо-ранара дика тІо хуз а коьна ча тІой тоадеРата цар хьалхашка мел уттадеш дола дешаш къестадеча. Цулухьа хІиз мег уьзна магирхой дуккха хІамаш дайнача, опыт йоаш нахаца нах-ка вІашагІбеттазуш хилар муъкъоча хана хоза салойнІга ваШттІехьдаккхара а опыт йовзара а уж района а республика а предприятеш-ка хулга.

Комсомолана деча партийни кулгалах дувшаш, аз хьоахадаьд духхьала баяхах муъкъобоча хана къонача къахьегамхошка культурно салайІатара еш йолча мероприятеех, Амма гІулакх цумах лаьтта йиш. ЧІоагІта терхам тІаухийр уххаза производствоца, паччахьалхеи планаш кхоачашъяра дувзаденна, Султана дуккха дика гІулакхаш дІадолаер дуккагІча даьккхе кагирхой худ.

Дуккха ха йоаІнаш хинна ча арганарча комсомольски собране дийцер КПСС XXVII съезда сийна тІаийна социалистически декхарш кхоачашдара дешарца, Султана дуккха дика гІулакхаш дІадолаер дуккагІча даьккхе кагирхой худ.

Дуккха ха йоаІнаш хинна ча арганарча комсомольски собране дийцер КПСС XXVII съезда сийна тІаийна социалистически декхарш кхоачашдара дешарца, Султана дуккха дика гІулакхаш дІадолаер дуккагІча даьккхе кагирхой худ.

Иштта, масала, цхьайттагІарча пятилетна производственни заданеш дагахь йоаш дан, ваь пайда йийеш йоаш техника моралько къаенна болча, цу духьха хІанз йоаш болча оборудованена къахьегама овсадаш дІахо лакхъяра дувзаденна дуккха дешаш къестаде йиш яц. Цунна дувзаденна цо предложени ййр, цехе балха овсарле лакхагІа дола раститорехни станоеш оттае, аьина.

Комсомольца комсомольски собране гІоттадь дош цкерра хьалхаваР завода коммунистаІна, решени яьй тІехьажа хаже цехе хьалхаваР йола распиловочни станоки оттайойла аьина. ХІаьта цо, экономистана дальча лоархІаяь, ший болхо кулгалдаре деча балхех мукъаваккхара ва, 10—15 процент лакхлургьа къахьегама овсарле, хІаьта цкерра массеех эзар сома кхоачаш пайда а лургба.

Предприяте партийни организацие кулгал а деш болх беш болча дуккхача кхоача болхлоех дикача гІулакхий инициатораш уж кхоачашдераш хинна. Иштта, дадахача шера цар йийр яхь комсомольски субботник, бІаьш сома а доахаш. Из ахча дІачуттІиннад Советски машара комитета фонде, цар чотагІа ваШттІехьдоаш, хоза ча спектаклешка хьажа республика столице яхьа. Уж дерриге дешаш чулоцу юхьхаварга комсомольски организацие балхо. Коммунисташа дилла новкъостал ду уж деШаш тоабеча.

Масала, комсомольски организацие решени яьй предприяте йоаш футбольни команда вІашагІйолла. ХІаьта коммунисташа тІо дар спортивни форма а йоаш, болх инвентарь а оцара йола средстваш администрацера хьакъечийта. ХІанз йолаш я заводе район спортивни хьашташ толаме выступленеш ешш болх футбольни команда.

Партийни организацие а завода администраце а оагІо-ранара дика тІо хуз а коьна ча тІой тоадеРата цар хьалхашка мел уттадеш дола дешаш къестадеча. Цулухьа хІиз мег уьзна магирхой дуккха хІамаш дайнача, опыт йоаш нахаца нах-ка вІашагІбеттазуш хилар муъкъоча хана хоза салойнІга ваШттІехьдоаш, хоза ча спектаклешка хьажа республика столице яхьа. Уж дерриге дешаш чулоцу юхьхаварга комсомольски организацие балхо. Коммунисташа дилла новкъостал ду уж деШаш тоабеча.

З. МУХАДИНОВ,
тха штате воаца корреспондент.

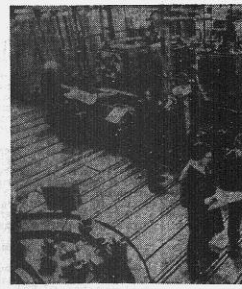

МОСКВА. Автоматизированни проектирование системаех (САПР), пайда я эцин металлех сагхаладе еш йола хьалзара оборудовани эргаьяккха тоаяра болх бу «Серго Орджоникидзе ІІІгІагІча станкостроительни заводо конструкторски бюро коллективо. Станкоинструментальни института Іилманхошен. Цар вІашттІехьдахача хІаманца тІо дар юрггбоахама машинастроение автомобильни тракторни производстве хІаманца дуккха арахеца йолаяра шерца пайда эцийг йолча станокийн автоматически линейни дешаш характеристикаш лаьхьараш балха оьсарле 20—30 процент йоккхагІа хІлийтаран.

СКБ, заводе, института коллективай дуккха цкерра хьалхагІа деза айкха-буза-маш да шоайца, толаме къестаю цар лоархІаме ІІилантехнически проблемаш. Цул совгІа, Станкино найч а еш, конструкторски бюрои предприятеи толаме болх беш я лакха квалифицированна инженерни кадраш.

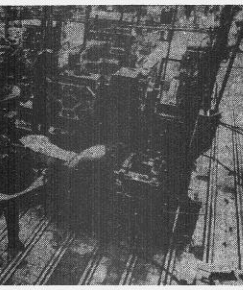

ХІаьта автоматически линейни агрегатни станокийн СКБ-ас Станкина Илманхошна дакъа а доІнаш яьча разработкашка хьенна «Орджоникидзе цІеррагІа станкостроительни завод» яхача производственни объединене № 17 йолча сборочни цехе ІІ-487 яха автоматически линейни агрегатни станокийн цехе йолча сагхала муъкъ тІабулаш, тІегІа Іобоанкхаш, болх бе ІІйоттаеш йолча робот. Из юкъеъхьарах («Динамо» яхача московски заводе) 140 эзар сомал кІеззигагІа йоаІнаш цар экономически эффект яккха лерхІ, керда автоматически линейни агрегатни станокийн цехе йолча сагхала муъкъ тІабулаш, тІегІа Іобоанкхаш, болх бе ІІйоттаеш йолча робот. Из юкъеъхьарах («Динамо» яхача московски заводе) 140 эзар сомал кІеззигагІа йоаІнаш цар экономически эффект яккха лерхІ,

Болхлоша шоашта декхар тІаийнад КПСС XXVII съезд хьаелла ди хьатІаотташ дини вІашагІйелла яккха.

СУРТА ТІА: №-ш 17 йолча сборочни цехе ІІ-487 яха автоматически линейни вІашагІйолланн латт.

П. МАКСИМОВА сурт, ТАСС фотохроника.

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

Ювцаш я КПСС Программа кердача редакце, КПСС Устава де могадеча хувцамий, Керттерча лостамий проекташ

ХЬЕХАРХОЙ ЙОАКХО Е

ХІара керда дешара шу доалучча хана, берриге а доалучча. Людмила Петровнас. Дешархошта бокха пайда боал царех.

Пушкина, Лермонтова, Толстоя, Горьке, духхха а кхыболча йовзоноху поэтийн цІеррагІа тІоагІбара довзийтар, Іспанийски поэтийн ихталлашш цІеррагІа довзийтар а аттэ гІулакх дан.

Дйадодаш да школьни реформа юкъейолаяьь шоллагІа ду. Духхха хуншкашш хинна ду хана дена. Кердача тайпана болх бе - ГІерг хІара коллектив. Халкъа образованне система эргаяьякха товар — из ю вахнор дІадаьдар, данза дардда-цар.

Ас болх бена Малгобекера № 3 йолча школа коллективе духхха хьехархой да шоай дега йІолхаш, хьинар, низ дешархошта дІалчи. Царех да, А. Коригина, Н. Матвеева, Ф. Костоева, С. Попова, духхха а кхыбарех. Къальсаеш бешш. лаккара идейно - политически кюкъ там болаш хьалхехбу цар шоай классашкара дешархой. Цар урокаш патриотически а интернационални а лостам болаш ухь.

Школе географи хьехаш я Л. Крывошшыкова. - ХІара урока боКъонна кийчо ю цо. Ду чебитина тІа болаш дешархошта накъзярййола материалаш гулъюь. Еррагача союзни республикаех дола альбомаш оттадаьд. Людмила Петровнас. Дешархошта бокха пайда боал царех.

Пушкина, Лермонтова, Толстоя, Горьке, духхха а кхыболча йовзоноху поэтийн цІеррагІа довзийтар, Іспанийски поэтийн ихталлашш цІеррагІа довзийтар а аттэ гІулакх дан.

Дйадодаш да школьни реформа юкъейолаяьь шоллагІа ду. Духхха хуншкашш хинна ду хана дена. Кердача тайпана болх бе - ГІерг хІара коллектив. Халкъа образованне система эргаяьякха товар — из ю вахнор дІадаьдар, данза дардда-цар.

Ас болх бена Малгобекера № 3 йолча школа коллективе духхха хьехархой да шоай дега йІолхаш, хьинар, низ дешархошта дІалчи. Цареех да, А. Коригина, Н. Матвеева, Ф. Костоева, С. Попова, духхха а кхыбарех. Къальсаеш бешш. лаккара идейно - политически,

Съездагара съездаа

ДИКАГIЙОЛЧА ОПЫТАХ КОГ ГIОРТОЛГА А ЕШ

Хочч - ГIалгIай гIишлон управленеча чуйагIача номер 4 йолча СМУ дика йовзаш я ихоалагIча разряда наменицин Данаева Лайна. Буырйтта шу да цо ухъаза болх бу. Цу юкъа массеех сменин гоюал марагрвалI Айнас. Цучна дина хов отделочник, плотничин балхашца. Шийна нарагIадьннар камаршца нагирхошта дIалу.

Къвасста яа йоалаш болх бу СССР XXVII съездан хьалхарча къэьгача вахте дикагIа йолча болхлочо. Жима дийнахьера нормаш 115—120 процент яхоачашъю цо. Хьаьта ше хьадер дикен тIехдикеч мара а дац.

Дакаевай хьвынала къмаршца дуниххаза а белгалбаьхьа сийлен грамоташца мехкерча совгIаташца. Цучна ишшта еннай Ленинскин юбилейни медаль, нйслагIчен итудагIчеч а пятилетний ударник я я Лайна.

СУРТА ТIА: I. Дакаева. И. ПЛИЕВА сурт.

Гроэненски производственни нйелин объединенне подразделенешта юкъе социалистически яхье хьалха латтачарех йолаш хьайсагIа цун цхьоалагIа филиал. Цучна хьаьжа дина дагIаваьлла костюмаш хачелин. Барэкъаш тегача кханачах юкъесам лоаттабу уж дукха а дика а хилийтар.

Пятилетка шерашца йолаш хьайсагIа цун планни тIаийна декларации ихоачашн тIехиоачашн па дешаш.

— Парте аргIанарча XXVII съезда накъадолхаш саха кийчьа совгIат да къаьгасача дахьа тоталген, — йоаьх участка начальника Лекарева Ольга Никодаевнас.

— Хьинаре ихъхийгад саха дIахьача пятилетке, къаьстача тул дешаш.

Лекарева цу производственне болх бу 40 шу гаргта ха я. Из тIема, партен къаьхьаьнен ветеранаш я. Дуненгахь шерашка филиала паотийн организацне секретарь йолаш, хьа а йоагIа. Цо кулгалдеп йоца участок хьалъ дахьни барамашца хоттерга я, хьадоалаш йола жотгIе я. Нагахьа саина брак яь ше цига гуьа а датдиг, соца а дергда.

Из филиале эгIара бехьтохкамеи балха тIа халагIеи йола участок я.

Пулаех ишшта дале а Лекаревайна хоп ше кулгалдеи болча нахара къаьхьаьнера къаьхьигIа, болх бара цар бе-зам тIабахийта. Из яхье хьаьлхалаттарех цаI я.

Цул совгIа, Лекаревас, коммунистаца вIенгIехьа а йоаккх, шерра дIа а йоаржаю социалистически яхь, цу яхье кхьчарча хьокхам а тел. Иштта чарэ я ЧаIаай тIа мотористкаш Абубакарова Мадина, Магомадова Луиза, Самдова Люба, Тихонова Надежда Михайловна. Стонога Нина Александровна, Захайраева Хьава, контролер Миносин Надежда Арсеновна, ремчик Нетесов Григорий Михайлович.

Хьинаре ихъхьегарад совгIа, цар доккха дакъа лоцу колдентина партийнин обпе-ственни вахара хоьтье, тIаийна декхарш яхоачандара болхлоЬ оардгIбоах.

Саидова Люба объединенере гIаркома чIен я. Минеси Надежда Арсеновна хьинаре тIалхьоаьма группа председатель. Абубакарова Мадина бригада совета председатель. Зухайраева Хьава участка прораре а, ишшта кхьаьрашо а.

XII пятилетка хьалхара шу филиала коллективе дIадолдир дикача кIийлен тIара: пятилетка - ихоачалIир ши бутт хьинаг хьалха, Жима цун тIехьхьарча шера задани — ши кIира хьалха. Пятилетка шерашка планал совгIа 3072 эзар сом роаьчун мах бола баркъъаш арахийгар.

Пятилетке шерашка кIолой электрически энергин. Барахъаш доахача совдоала зен а энган а пирпотребга цехе Дакхахьийтад.

Пятилетке социалистически яхье хьалхарча моттиге йолаш хьаенай Худолей Тамара Викторовнас, Берсанова Тамара, Грищкова Зинаида Ивайовнас, Лекарева Ольга Николаевнас, Маранин Шушанир Григорьевнас вулгалдеи йола участкаш.

Цу участкаш коллективша объединене парте XXVII съезда сийна эттача хьаьхьгама вахте дуккхача дека-дашка хьалхара моттиг кIк-ххей.

Филиале духха ба XII пятилетка шоллагIча шера чоатагIа къаьхьаьнен бола кхалахах. Тарех ба Мусаннна Надежда Сафроновна, Русанова Дина Ивановна, Гаспарян Нора Аракеловна. Царех хIаране духхьала цу цхьан производстве 20—30 шера хадданза болу баьб. Уж хьа-ламгаш ба. Цар духхьа Ломаьбь болх бе кьона кхаланах. Иштта цар хьийха а царгара хьокхам хьийца я къаьхьаьнен бола хьалха латташ хьабоагIа кьона болхлой Зухайраева Хьава, Тухвижанова Кюсяха, Тамасханова Макка, кхьбаган.

Финала коллективе балха тIа ше йоалаче бакъанех да тайп-тайпарча къамех бола кхалнаьха цхьаь цIеи дезвла саина барт хилар, вIаи-ни новкъостат де. цIьаннена ма хозу дIаъкъеа вок кийча, пахаре доагIа дика а во а денъаш хилар. цар къаьхьага-мен производственни дисци-плинна дика хилар.

Иштта дикача коллективера йIсиита дIабувл нах. Нагахьа санна къаьхьарча хьалаш дика даларе ихы а локкхагIа хургбар филиа-ла коьнгIаноо доала тола-маш. Кхалнаха болх бу про-изводствена лаьрхIа йоагIача помещене. Царна цига дац хьалоа цIа, яц бытовка. Баьхьа жоа столоваи-м я. Из хIанз готъвай филиала юхе хьаллъьча объединенге здание хьачуенача баркъъаш дара ло боаникчаеи кIада кийчьечеи цехе болхлой гIанкатарца.

Хьинаьлетке пюаш дахьачул кIезигагIа доацап тоЬламаш дика дахьаш цигача а санна хьдданза кьонсам лоаттабе лерхI. Къаьхьара овсарле планагIа йоагIачул 2,5 процент лаккъе. хIаьта продукци хьаэрге пIдодар дикна лохде дехьар тIаийдап.

ДIадахача шера я санна шерра дIахьоьи я «Партс XXVII съезда — хьинаре къаьхьагама 27 декада!» яхча девизагIа йола социалистически яхь.

Уж нердача шера хьалхарча шин бетта задани партс съезда сийна ханал хьалха яхоачашъе, 354 квадратни метр зин хьоал а цех болхьаьш де я лерхI.

Кердача шера хьалхарча денкнна хьинаре, планал тIех барахъаш хьадени кхьаьрашо хьаьгIа, ну ишшта хакхадана дага а ба.

Ю. ТЕГАЛОВ.

КОММУНИСТИЙ ХЬАЛХЛЕНЦА

ДIадахача шера паччахьалихенга шурен дулхи дохкара цIанап толаме ихоачашъ Сунженски района XX партсъездн цIергIча колхоза хьайбан леладерашна. Хlара ихоабаЬча Iаттагара 2431 кIлограмм шура яьлхеи, хlара дулха лаьрхIа дIачуденнача бекана довал 360 килограмм хьлийтад. Боахама бокхха пайда баьб.

Мишта дIадолладьд колхозхоча керда шу? Фу деш я колхоза правлени, партийнин профсоюзнин организацеи шийтIалIа пятилетка хьалтара шера планаш деанхарашн ихоачандара, КПСС XXVII съезд хьаьлла ди дикача хьокхамашца деиздара?

Колхоза председатель Р. А. Крылевская нийсьелар тхона № 3 йолча ферме. Цига вар партхома секретарь В. И. Никонов а. КIай халатан а тIадухаш, доаркаца кхъмаьл ден бар кулгалгой. Цар шоайла бесаме дIаюха дуншарашца ладийIача оаха ихетадир латтар эгIара халагIа ха яле а хьайбан ледерани бIубеина кхъьсгаш болга.

— ХIанз атта дан хьайбашна хьаьна. Деце а цхьа Iаса, бежан тIера ма далийталаш! Шоай ина дIа ма ихоачуна Iунал делани анхарна, — дехархьир Роза Алексеевнас корпусера ше арахйоалаш.

— Оаха дош ву тхоай низ дIанхоачар дергхIарах, — тешам белар болхлоштна юкъе хьанна йоккхагIйолча цхьаь доаркна.

Сагодге ца дезаш Iан заманалха шорта хургдолаш Iожа, моша, конценгрированни доаьхар кийчьадуй колхоза механизаторша. Цу № 3 йолча ферма корпусаш юкъера дIалъхача, ала хIама доацап дина я воях фермай яран. Массанаьха механизацин юкъейолалъяьй. Колхоза правлене, партийнин профсоюзнин организацеша, доаркаша, специалисташа, скотниката яьлхе бахьна къаьгарздора хьалаш вIаштIехьбаьхьад. Кагарча шера хьайбай продукташ йохьара планнини декгарашн ихоачандара мел онараш долаш да цига.

Цхьабакъда, лаьрхIар чанхданкхара цIенхаитта къаьхьга, дезани ба колхозхой. Дерриге парех тийна а да. Из кхетадиеи болча Р. Крылевскас, В. Никонова цхьа да дIадахийтад, шоай фермашка ца уьгаш. Дет тIара дIайха доаь аьле, пийсдалийта ихоачамбоаларган дIадахара геттара сиха де дезар а деш сообанкн цар колхозхой къаьхьагампара безам.

— Доккха йоа а дийхьа ухх къаьнача корпусий тишдена тхонаш чудеттадлар кхераш чIоагIа сатодеи хиннад тхо, — дувц Роза Алексеевнас, — Оаха дукхъаза декардьаьд юртбоахама министерстваца шайна йола хьуна материали шийпе маIIагIе а тоаьл хургьар оаха корпусаш.

Сувнненски района колхозашта юкъе эгIара дикагIъярех цаI я из. Паччахьалхенга ялат, шура, дулх, кхы тайпа продукташ йохьара цхьаьтталарга пятилетка планаш толаме ихоачаньяьй цо. Кхы а дикагIа къаьхьага лаьрхIа ба колхозхой шийтIалагIча пятилетке. Ихоачамехи таронехи ма могта пайда а эцаш, мехна Кхачан программа ихоачашъена беркате къаьхьагаш хьабоатIаршта эпаш йола гIишлон материалаш а енна геттара сиха новкъостат де доагIа. Цу гIулакхгара хьажа а хьажа, де лецар дергда аьнна хет республика агропромна кулгалхошца.

Колхоза хьайбаш леладераша социалистически дехкар тIаийнад паччахьалкхенга шин бетта йохка еза шурен хьалхарча кварталце дукха хIара хьанкан дозал 103 килограмм хулийт.

Цхьан хана геттара во лелан хиннад цу фермай белхаш. Лазараш а деттадолийташ дукха хьакхаьт терахьвлийташ хиннад. дерриге цхьабарах кIеанга хиннад дукха лаьрхIа дIателдарий дозал а. Зе мара пайда бан хиннабеч ферма. Гулакхаш тоадала доладеннад хIамах дика кхеташн принципиальнин йола спецнальнет, ИСП член Гашенко Валентина Федоровна колхоза правлеи-ген партюмон ферма заве-дующелла хьожаьчул тIехьаьга. Бригадни хьисапе вIаштIехьбоахих болхлой кхьаьгам. Царех лаьца партюма секретаря В. Никонова дийнар:

— Дукха халонаш да йийсар Гашенкай цIагIа гIулакхаш эргалоахаш, IхьаЬолча болхлоена ферме корта бохабу малагIаш мелар, балха ха ца уханн проучаш болх ра, хьабоьхьаьча д дагIа, хьабоьхьаьча д дог лазаш лерттIа болх хьабацар. Комаьчиста Валентина Федоровнас харцаеча хьелараннера долгIар хьадийхар. Цунна новкъостат дир правлене, партюмо. Цо яхар ца деш лу-ьаьш йолаш балхара дIабахьар. ТIаккха хьесене а, кхетадир кхъьсгарга дисциплина тепхъеарашца машар хургбоацилга.

1984 — 1985 шера хьай-башка толаме Iа йоаннхилга а хьайбай продукташ йохьхилгеи йохьилгеи духхагIа хилийтара а тIехьа йелалъа Ерригсовюзни социалистическин яьлхе котIьлларг а лаьрхIа НПСС ЦК, СССР Министрай Совета, ВЦСПС-а, ВЛКСМ ЦК Сийлен грамотаца еннай ХХ партсъезда колхоза, Хlаьта председателга Р. А. Крылевскай организатор-ски къаьхьгаеи Дахьено белгалбаьхьхад «Знак Почета» яха орден а енна.

— Цу дезаеча совгIаташа декхарийла дац, тхо пачча-ьхьалхенга дулхи шурен йохьара планаш ханал хьалха хьоачаш а ешш соакна санна хьайбаш толаме Iаттара даха. Уж шера паччахьалкхенга 3400 тонн шурен 550 тонн дулхи дохка дезаш да тхо, Хьалхаяка Iаттараш бехьтохкаме гIулакхаш да, уж дизза чанхдарга шоай нисан тIадерзадьад колхозхоша, — йоаь В. Никонова.

Цо яхар бакъда. Барти цхьоагIо йолаш къаьхьет колхозхоша. Царех хIара нятIагIа бар коммунист ва. Партюмо хадданза йоахьхо цер мутIаваш шердалора а, IаЬнан КПСС членала хьа-ьца нийчьеи ворхI колхозхо ва кандидатски стаж чанх-йоккхагIа. Нах тIа а нйе сеи кандидатаяла хьаэца кийчьеш а я партюм. Уж да дорйкаш, скотникаш, шофе-раш, механизатореи коп-хоза нохане, ньона гвардеи-цаш.

Боахама масце доаньошка цехови парторганизацеи я. Царна кулгалдеи ба гIулакх дина ихетадеи бола Нахаиов Владимир, Ворожбеев Викто. Тхалчев Николай. Колхоза правлеии партюмон гIаийю решенеи чанхйоахача, пайна къаьхьгама дисциплина чIоагIъеча, хьалхашка латта декхаран хоачашдара цар бехнтонкам лакхбеча доника дакъа лоац цар кулгалдеча цехови партийни организацеи а.

Дика дIадолладьд колхозхоша шийтIалагIча лаьтIа-на хьалхара шу. Доккхийча совгIаташа нанъабаха ерда тайна нинъ ладара эгIара дикагIа бола хьекам из ба ьынна. Малхбузе, эгIара хьалха Ваьшингтон, кIийча йолий, конгрнтанена тIаберзабабча пашхъа тIара а йьнна, кхерап замалларга тIулан дIа а йьхьа, хано хьалхадоахарашна, вай деношкарча шина болча реальностага хьежина гIулакхаш делаге? Цунна йоп дургда Сюзгольмерта Венерски фюуманшка НАТО мехкий позице.

СССР ЛОАРХIАМЕ ИНИЦИАТИВА

ООН-а официальни документ а лаьрхIа ООН-а Нью-Йоркерча штаб - квартире ДIайоарнаьлий «Дуне хьалха чIаьнга кюъера гIаччаьга-хенний экономически яхе-рамале — дунен халкъашта юкъера экономически отношенеш утакцаш йолаш ма-Iаме хьал» яха СССР правительства меморандум. Дунен халкъашта юкъерча хIанзарча хьале тIехь-тIехьа йохьгIамегIа а саготогIа а хиле дIаотт дунен халкъашта юкъера экономически отношенеи дергтIаьлара, тIахьаргга боньонаш йола, молагIча дискриминацени цIера дола мехкашта юкъера торгово - экономически, билма - техническн бувзамаш (IоагIлара, экономически а яхерамзле Iалашъяре дехкаш белгалдоакху цу тIа.

Дунен боазами дунен халкъашта юкъе цхьана лаьрхIа дегIаахарга бодача наьхьа тIара керттера духьале я ми-перналистически гIозграша кIоанган «Iоагlбара, дунен халкъашта юкъера продук-маш тIемаца - низаца кьеста-ша тIаберзабаь делабу нинъ. Тlехь - тIехьа чIоагIа. Iа сиздеш гIулакхаш хьадоар, эгIара хьалха йёрги даршаи, космически аренна милитаризаци е гIерташ уьттаеча ихкерамеча планаша Iалъяма-те йоккхий ресурсаш тIера-йоах социально - экономически дегIаахара эшараша. Альчд кхъьсган ба, Ваьшингтоно герзаш Iоадара дIаъахийтар 1980 шера денз 40 процент дукхагIа, хIаьта геразш яьдева йоккхийча мапнатий пайдан уьк тIех-хьарча цирцина кIоанган кIнпадале а ихоэна дукха-ла хинна хIар. ЦIъабаьхьа-да, «йоккхийча топий пачча-хьий» йоаьхьа борам бо-лаш я. Официальни американски даннегIа, алхха «седькшкарча тIемий» милита-ристски программа чанхьяь-кара боарам бошдан цу-документо паччахьалихенаш-на юкъера отношенеш ов-ланнара денз тоаьяра бода нинъ хьЬедал, тIемен машарен дешашна, адамдел ци-вилизаце хир ца хоададара, малха йитара лоархIамсгIар-ча проблемага керда тайна нинъ ладара эгIара дикагIа бар а — 323 миллиард долар. Цун малан фуд аьлча, из да, маьршача ханарча хьадашка Ваьшингтоно эгIара дукхагIа бола ресурсаш гражданскни гIулакхашта тIе-ра а йоахаш тIема гIулакхашна дIаахийтар.

ТIехь - тIехьа дукхагIа сиздеш гергаш хьадеи кIи-лар бахьан долаш 40 милли-он гартта американцаш ньеи мисиеи бах. 20 миллионн, американски профсоюзни дапнеигIа, хьаьс болх боа-лар ба, 4 миллиона чуьа-ца тхов - кIийле яц. Малхбу-зеневропейски «Юьъарча пенинъе механизма хьаьс болх бодача ихоачашъ да-хьарап де дезаш дукха хIа-маш долаш болча мехка доккха во да из. Кьычарех тийна хIама доацача нах-ьъаrа йодар Йемена Хал-кьа Демократически Республ-лика, дунен халкъашта юкъерча ирене лерратIа, ан-тимилеиалистически ниъь а-ледабеш. Мехка чуьха хьа-ьъегамхой духьа чанхйоахаш социально - экономнчеи и-ни политически эргалоний шер-на программа яр. Пезмени социалистически парте тIе-тьъа тIайоаьгIача хана социа-листически общество хьалъ-яра тIадерзадьаьр халъь.

Цхьабаьхьа, цхьан хана колонизацини къачарет тIий-нан хиннача духхьача мах-вий юкъара хинна проблем-маш яхар цр. Цкъа катоха-ьах хир хоадаюургIойлаш пIдо ъалIатташ денз ма-йоагIаш йола общества дух-кача тайпара, фу-тайпан лелъаденна хинна уьклаш. Иллман социалпо — йоь-яхача промышленни пролет-тариата идеологи НДРИ кулгалхоша творчески разв-люционни эргалонашта дар-де лъьаьр, цхьабаьхьа, ма прен нийсен из ДIатIаьнара дуккхачарна новкъъарче йо-ра яьнна лелаш ъахара кьы-сали додаш хинъача племе-нашпара хьайбаьгIан хиннача традицеша.

Пеменски социалистически парте кулгалхошта цхьа ди йIна IийнадаI герз ваь-ъа а детташ IIетта дов дум-дарах ьына лелача племе-най отрядаш цунна юкъесоа-на ехорам болаш дола гIу-ъаьх хохаторан. Хьодам-боллаш дола ъахьаьнаш чакъдьакар ИСП ЦК IIленум-но хьад меттадоалдара, цу тайпара 29—30 январе юха-ьатIабир, машар - ма дара ъьаьчу ерригача провинцеина.

Хlанз НРДИ кулгалхошта керттера йоахъо е еаш да баха нах хина, транспортага, электричествага, буъзамца IаданIаьлелла санна дола хьа-хазне гIулакхаш вIаштIехьъ-дахар. Дукхха хIамаш хIанз-де лаьдьалнад, ший апар чу доагIаш ъатт ваъар. Састо-тIакхьъараша новкъостат хьаьчад Советски Союзера, кхъча мехкашара, Дунен халкъашта юкъерча Шеча IIаригара. Кьуъдеъьеи Пе-мено официальни баьхьад, цо хьаьбна арахьара политически чурес ниъь Iахло а-тIаьхьогIаш. ТIакхьъача-ьрнзис хина политически хьовзамаш дIадоахилга, йоаь пун кулгалхоша ньъа заяв-деиеш тIа, — из цун чура вахар дертIадалнара юкъе-ърахара цхьаьнга тайпа юкъеIертар чаяздоалIар-тардоаш йолча республи-ка чура гIулакх да.

А. СТЕПАНЕНКО,
В. МАТЯШ,
М. КРУТИХИН.
(ТАСС).

ДОАЬОЛ IЕЖЬАРА

ВАШИНГТОН. ХIара шера благодарене ДIийлахьо КIайча цIенна нийсса дехьа оагIорахьерча Лафает-парне гуллу хьабе болх боацарийн чубаха тхов-кIийле йоаьарийн очередь сагIийна тел-на духа ХIамах дикахаота йоаь-гIарг хьаэнар духьа. Дуккхъ бIаьш шераш хьалхагIа денз хьайбаIIача традицера хьежи-ма цу дийнаьа хIара амери-канца оарркирлех чу юж ди-кадарашн сатусаранаш ихоа-чашхъулийтар и яхаш йолча москьа - кIентIар. IIхьабаь-да, духхьа бан традице яхар ихоачашце таро яраш. «Нага-говарена Ди дахьъала дуъна ловча хина дицдалнйта да-IIац, таханарча Америке цун дерригача руъкъанца цхьа-на 20 миллион американцаи мепа бусаш хилар», — йоаь Зи-Бон Да яхача телеграмма.

СУРТА ТIА: сагIийна те-лача обеда латта очередь.

ТАСС фотохроника.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ХАНО ХЬАЛХАДАЬККХА

Январа укч тIехьхьарча деношка малхбузеневропейски шин столице юха а шноай болх дIабоабабьб дуне-нан халкъашта юкъерча ха-рамалеи ГIирс хьалбара гIо-де дезаш йолча доархIаме-ча форумаша. Стонгольме юха а гулбенаи Европе те-нам хIоагIбара. Цунна геразш дIадахареи гIулакхашта йолча конференце дакъа лоацарача, хIаьта Австре аьзаьнера аргIанара раунд дIайолаенна Центральни Европе гергашцара низанаш геразш яIаши кIе-нгарах йолча переговорнаш. Хьалха ваьхьаьнера ши-бисараш берригаи а бархI бутт мара боацача Стокгольмски конференце цу переговорнаш хьаьнарча-ьаьрхIа дIаъахийтар. Цун-на новкъостат дир правлене, партюмо. Цо яхар ца деш лу-ьаьш йолаш балхара дIабахьар. ТIаккха хьесене а, кхетадир кхъьсгарга дисциплина тепхъеарашца машар хургбоацилга.

1984 — 1985 шера хьай-башка толаме Iа йоаннхилга а хьайбай продукташ йохьхилгеи йохьилгеи духьагIа тIехьа йелалъа Ерригсовюзни социалистическин яьлхе котIьлларг а лаьрхIа НПСС ЦК, СССР Министрай Совета, ВЦСПС-а, ВЛКСМ ЦК Сийлен грамотаца еннай ХХ партсъезда колхоза, Хlаьта председателга Р. А. Крылевскай организатор-ски къаьхьгаеи Дахьено белгалбаьхьхад «Знак Почета» яха орден а енна.

— Цу дезаеча совгIаташа декхарийла дац, тхо пачча-ьхьалхенга дулхи шурен йохьара планаш ханал хьалха хьоачаш а ешш соакна санна хьайбаш толаме Iаттара даха. Уж шера паччахьалкхенга 3400 тонн шурен 550 тонн дулхи дохка дезаш да тхо, Хьалхаяка Iаттараш бехьтохкаме гIулакхаш да, уж дизза чанхдарга шоай нисан тIадерзадьад колхозхоша, — йоаь В. Никонова.

Цо яхар бакъда. Барти цхьоагIо йолаш къаьхьет колхозхоша. Царех хIара нятIагIа бар коммунист ва. Партюмо хадданза йоахъо-хо цер мутIаваш шердалора а, IаЬнан КПСС членала хьа-ьца нийчьеи ворхI колхозхо ва кандидатски стаж чанх-йоккхагIа. Нах тIа а нйе сеи кандидатаяла хьаэца кийчьеш а я партюм. Уж да дорйкаш, скотникаш, шофе-раш, механизатореи коп-хоза нохане, ньона гвардеи-цаш.

Боахама масце доаньошка цехови парторганизацеи я. Царна кулгалдеи ба гIулакх дина ихетадеи бола Нахаиов Владимир, Ворожбеев Викто. Тхалчев Николай. Колхоза правлеии партюмон гIаийю решенеи чанхйоахача, пайна къаьхьгама дисциплина чIоагIъеча, хьалхашка латта декхаран хоачашдара цар бехнтонкам лакхбеча доника дакъа лоац цар кулгалдеча цехови партийни организацеи а.

Дика дIадолладьд колхозхоша шийтIалагIча лаьтIа-на хьалхара шу. Доккхийча совгIаташа нанъабаха ерда тайна нинъ ладара эгIара дикагIа бола хьекам из ба ьынна. Малхбузе, эгIара хьалха Ваьшингтон, кIийча йолий, конгрнтанена тIаберзабабча пашхъа тIара а йьнна, кхерап замалларга тIулан дIа а йьхьа, хано хьалхадоахарашна, вай деношкарча шина болча реальностага хьежина гIулакхаш делаге? Цунна йоп дургда Сюзгольмерта Венерски фюуманшка НАТО мехкий позице.

СССР ЛОАРХIАМЕ ИНИЦИАТИВА

ООН-а официальни документ а лаьрхIа ООН-а Нью-Йоркерча штаб - квартире ДIайоарнаьлий «Дуне хьалха чIаьнга кюъера гIаччаьга-хенний экономически яхе-рамале — дунен халкъашта юкъерча экономически отношенеш утакцаш йолаш ма-Iаме хьал» яха СССР правительства меморандум. Дунен халкъашта юкъерча хIанзарча хьале тIехь-тIехьа йохьгIамегIа а саготогIа а хиле дIаотт дунен халкъашта юкъера экономически отношенеи дергтIаьлара, тIахьаргга боньонаш йола, молагIча дискриминацени цIера дола мехкашта юкъера торгово - экономически, билма - техническн бувзамаш (IоагIлара, экономически а яхерамзле Iалашъяре дехкаш белгалдоакху цу тIа.

Дунен боазами дунен халкъашта юкъе цхьана лаьрхIа дегIаахарга бодача наьхьа тIара керттера духьале я ми-перналистически гIозграша кIоанган «Iоагlбара, дунен халкъашта юкъера продук-маш тIемаца - низаца кьеста-ша тIаберзабаь делабу нинъ. Тlехь - тIехьа чIоагIа. Iа сиздеш гIулакхаш хьадоар, эгIара хьалха йёрги даршаи, космически аренна милитаризаци е гIерташ уьттаеча ихкерамеча планаша Iалъяма-те йоккхий ресурсаш тIера-йоах социально - экономически дегIаахара эшараша. Альчд кхъьсган ба, Ваьшингтоно герзаш Iоадара дIаъахийтар 1980 шера денз 40 процент дукхагIа, хIаьта геразш яьдева йоккхийча мапнатий пайдан уьк тIех-хьарча цирцина кIоанган кIнпадале а ихоэна дукха-ла хинна хIар. ЦIъабаьхьа-да, «йоккхийча топий пачча-хьий» йоаьхьа борам бо-лаш я. Официальни американски даннегIа, алхха «седькшкарча тIемий» милита-ристски программа чанхьяь-кара боарам бошдан цу-документо паччахьалихенаш-на юкъера отношенеш овланнара денз тоаьяра бода нинъ хьЬедал, тIемен машарен дешашна, адамдел ци-вилизаце хир ца хоададара, малха йитара лоархIамсгIар-ча проблемага керда тайна нинъ ладара эгIара дикагIа

ДОККХА IАЗАП

13 январе Адене хьайбача гIулакхашца доккха зе олаш Кьуъбеъьеи Пемена хIалхъа. ЭгIара йисигагIа лаьрхIача а, цар дIадихьал 12 эзар совгIча сага са, хIаьта экономнчеи ма 2 эзар. Iарбийи малхбузеневропейски специалисташа дьча лоархIамегIа, дукха сомгIа-эгIара доацап бинъ миллиард долар да. БIаргадайлахнар деча тешаларга, массеех дийнаьъа улицанна танпаш, авнаци, артиллерна юкъе а йолаш лица тIемца лаьттача столице цхьаь цаI цIа дисса-лаш пхорнчй, снарядий, гаргй лер тIайоацап. Дукхха гIирсан чухIрца гувнаш а хинна латт.

Хlанзчул тIехьаrIа экономика дегIайоалаларан британски протекторатагара тIехьа-ьа ъIаьнга кIийча йолий, конфронтанена тIаберзабабча пашхъа тIара а йьнна, кхерап замалларга тIулан дIа а йьхьа, хано хьалхадоахарашна, вай деношкарча шина болча реальностага хьежина гIулакхаш делаге? Цунна йоп дургда Сюзгольмерта Венерски фюуманшка НАТО мехкий позице.

СССР ЛОАРХIАМЕ ИНИЦИАТИВА

ООН-а официальни документ а лаьрхIа ООН-а Нью-Йоркерча штаб - квартире ДIайоарнаьлий «Дуне хьалха чIаьнга кюъера гIаччаьга-хенний экономически яхе-рамале — дунен халкъашта юкъерча экономически отношенеш утакцаш йолаш ма-Iаме хьал» яха СССР правительства меморандум. Дунен халкъашта юкъерча хIанзарча хьале тIехь-тIехьа йохьгIамегIа а саготогIа а хиле дIаотт дунен халкъашта юкъера экономически отношенеи дергтIаьлара, тIахьаргга боньонаш йола, молагIча дискриминацени цIера дола мехкашта юкъера торгово - экономически, билма - техническн бувзамаш (IоагIлара, экономически а яхерамзле Iалашъяре дехкаш белгалдоакху цу тIа.

Дунен боазами дунен халкъашта юкъе цхьана лаьрхIа дегIаахарга бодача наьхьа тIара керттера духьале я ми-перналистически гIозграша кIоанган «Iоагlбара, дунен халкъашта юкъера продук-маш тIемаца - низаца кьеста-ша тIаберзабаь делабу нинъ. Тlехь - тIехьа чIоагIа. Iа сиздеш гIулакхаш хьадоар, эгIара хьалха йёрги даршаи, космически аренна милитаризаци е гIерташ уьттаеча ихкерамеча планаша Iалъяма-те йоккхий ресурсаш тIера-йоах социально - экономически дегIаахара эшараша. Альчд кхъьсган ба, Ваьшингтоно герзаш Iоадара дIаъахийтар 1980 шера денз 40 процент дукхагIа, хIаьта геразш яьдева йоккхийча мапнатий пайдан уьк тIех-хьарча цирцина кIоанган кIнпадале а ихоэна дукха-ла хинна хIар. ЦIъабаьхьа-да, «йоккхийча топий пачча-хьий» йоаьхьа борам бо-лаш я. Официальни американски даннегIа, алхха «седькшкарча тIемий» милита-ристски программа чанхьяь-кара боарам бошдан цу-документо паччахьалихенаш-на юкъера отношенеш овланнара денз тоаьяра бода нинъ хьЬедал, тIемен машарен дешашна, адамдел ци-вилизаце хир ца хоададара, малха йитара лоархIамсгIар-ча проблемага керда тайна нинъ ладара эгIара дикагIа

СОВЕТСКИ ЗАКАЗЕГIА

1985 шера СССР-ера чехословацки грузовикний парие ера «Татра-815» яхача маркаех йола пхи эзар автомобиль. Миччаьа йолча а лелаучуьа цу ишт болча машинна шозш дика хилар хьаьхенгад Сибарегlени Гьынара Малхбоален хоалхенача климатически хьалашIоа. СССР-а йоагIача чехословакин экспортах тоъал дохкха дакъа дIалаца принципаш - хозлодильнашна тIехьа Волга «МАЗ» яхача маркаш тигача-на. Город Либерецера автозаводе советски заказагIа хьаьй уж 20 эзар совгIа. Духхьа ха йоаннцаи советски городий улицанна аралънай кагий мовкъаш нкхъыш йола «Авна» яха кадай лела сийна автомобилаш. Советски водителлата езаенай уж. Хlанзле а СССР-е дIалхийтай цу тайпара 10 эзар гарга машинаш. ТIехь-тIехьа дуккхача доаттаерйуж, хIаьта Прагерча «Авна-Летняны» яхача автозавода моцносташ шерьергья.

Советски Союзо халланза деча доккхийча заказаша йиш хилийтай чехословакин предприятеша кIийлойна транспортин средстваш цу дикача духьагIа арахеца. СССР итташ городашна пассажираш дIа-юха кхувзаш я «ЧИД-Тара» яхача маркаш йола 11 озар трамвай. Дошача пахьъашца Азрофлотс пайда эш Чехословакие ухьаьла «Л-410 яхача 500 совгIа самолетех.

Прага.

ЦХЬАНА ЛЕЛАДЕЧА ГIУЛАКХЕХ БЕРКАТ ДОАЛ

Хьу чанхъахара тахан ихоачам хилаш херхах е ларах. Хенаи тхъворонгIеи Гулакха мехкара ВИДЗ я хинна дIаэттад гIаи хьойн. Хьун еррига биомассех комплекси хIомеи пайда эцара проблема тIа цхьаьна болх беш бе слованцн городерча Зволенерча хьун боахама ихима - тохкама институтица Ильманскин латвийски Саласпилсча «Шпаьлка яхача Ихима - производственни объединене специализацин.

Словенскера — Ивнчера мехкадалъ завод IаIаьле а дIайолаенна хьу хьоачача метте тIехьоьнгIан тедарг-болчеи дIахо чанхъьянхара бодацера масса нийчьергIеи-чан маниний опытни парти хьае.

Селхан а тIехьа дIа-ихъесиин духхьал хьун юкъе цIи а ца ваьлла йоагIаеш хинна хIамаш тахан маьхе-ра байдал а хинна дIаэттай, я хIан дувц Ян Иланске, Зволенерча хьун боакмаа НИИ хьун технина отдела заведующе.

Братислава.

ИЗДАТЕЛЬСТВАША — ДЕШАРШТА

ЧССР 56 издательства тIе-ра шера арахец ворхI эзар цIи йола книжкаш. Чешскин словацкни книжнин продукце програма тIера шера 90 милли-он экземпляраI совгIа я. ЮНЕСКО даннеегIа, Чехословакие хьоа тIа иттIагIа мотт-ие лоац бохача наьха хIара сиха сиз доархIаш книжкаш архецара.

Дешачар чIоагIга могаеш я эрсийн советскин авторий произведенеташ. Чешски Социалистически Республике Хlара шера арахец эрсийн советски яздархойн поэтийн 50 сатIа хьаьжа. Мехка культурни наьхе йоккха со-быти а хинна дIаэттад «Одеон» яхача правски издательствоца «Советская проза классический» сочиненей 1 25 томни гуллам чеккеи мет-таза архийца банкхар. Цунна юкъеахьай Александр Фадеева, Алексей Толстой, Гриня Александра, Юрий Олеша, кхъча авторий произведеиаш. Дешарша чIоагIга езаенна ТIаийнай «СССР хьалхай литература» яха «Одеона» 20 томни книжни сери а.

(Орбис—АПН).

Прага.

5 феврале 150 шу дуз Н. А. Добролюбов ваъ

Николай Александрович Добролюбов — эрсий литературни критик, публицист, революционни демократ.

ТАСС фотохроника.

Февралера хаоттам

Февраль бIарчча Iан бутта, хIалта а кIезиг-духха ли дIахIалдаро хьахьоссе, бIаьрсти йорт лоама тIехьашка йоацIлера. Дийнахьенбийсанеи кIана сийрда ха 10 сахьата хул. Лаьттанга ахоачаруш дуккагIа тел жалхо йIоьхзал.

Духда шераш хьалхагIа деиз НГIАСР территоре тIара бетта юкъера фегера температура феврале минус 2, 4 градус, вешта аьлча, йирзаречуьл 1 градус лаьхагIа хиннай. БакIдар аьлча, февралера температураш сов бе-бе йолаш а, ух шераш. 1958 шера, февраль бIайха бенача хана, бетта юкъера температура дуккаха шераша хулаш хиннавуьнера юкъера хиннучу 4 градус лаьхагIа ер, Грозне температура этгара духагIа лаьхченнача 12-ча дийнахьа — 22,3 градус бIе. Тептера шийла бар февраль 1954 шера. Бетта юкъера фегара температура минус 11,5 градус, дуккаха шераша юкъера хулаш хиннаруьл 9 градус лохагIа яр. Этгара дуккагIа лохьеннаха хане 12-ча лийнахьа 28,2 градусера йоьчаьр.

Феврале юкъера лаьрхIача температура феврале минус 2, 4 градус, вешта аьлча, йирзаречуьл 1 градус лаьхагIа хиннай. БакIдар аьлча, февралера температураш сов бе-бе йолаш а, ух шераш. 1958 шера, февраль бIайха бенача хана, бетта юкъера температура дуккаха шераша хулаш хиннавуьнера юкъера хиннучу 4 градус лаьхагIа ер, Грозне температура этгара духагIа лаьхченнача 12-ча дийнахьа — 22,3 градус бIе. Тептера шийла бар февраль 1954 шера. Бетта юкъера фегара температура минус 11,5 градус, дуккаха шераша юкъера хулаш хиннаруьл 9 градус лохагIа яр. Этгара дуккагIа лохьеннаха хане 12-ча лийнахьа 28,2 градусера йоьчаьр.

Феврале юкъера лаьрхIача 16—21 мм йоачаш хул. Хьалта Веденски районе—33 мм. Цхьабакъда, цхьанцадолча шерашка бетта юкъера хулаш йоьа йоачаш дуккхача шерашка юкъера лаьрхIача дуккаха хиннарашца найсйача сов бе-бе хул. Масала, Грозне, боарамагIа 16 мм хила йоагIача метте, 1975 шера 52,5 мм хилар йоамаш.

СССР Гидрометцентро бечча хоамагIа, бетта юкъера фегара температура дуккхача шерашка хулаш хиннавуьнера юкъера хиннучу 4 градус лаьхагIа ер, Грозне температура этгара духагIа лаьхченнача 12-ча дийнахьа — 22,3 градус бIе. Тептера шийла бар февраль 1954 шера. Бетта юкъера фегара температура минус 11,5 градус, дуккхача шерашна юкъера хулаш хиннаруьл 9 градус лохагIа яр. Этгара дуккагIа лохьеннаха хане 12-ча лийнахьа 28,2 градусера йоьчаьр.

А. СЕРДЮКОВА.
Гидрометбюро йоккхагIо хIалта инженер-синоптик.
г. Грозный.

ФЕХИЛА

Дог1а а лоа а делхаш этта хаю, вешта а чоалхаре дола хьалаш нийсбу наьксаьнна. Магагул сахьта маьшин лаьлера, цIаьххьа тормоз а теха ко дIаьлъозадича, машино ха хьакха а тIаккха из хьукъа автомобиля тIаххе та а тарху, хатар а ю хулаш.

Из теркал а ца деш, наькъашка дуьхьа хатаран дуьхьабочча водительалаша.

Грозненера Октябрьскен УГПдолахьарча № 33—29 ЧНС йолча автобуса водителя 2-ча горболъшиндина юхье шин гIашлонча тIетхаьл маьшин. 4 шу дийна йиIиг дигтача еннай, хIалта З. Г. Мусалова хала чоанаш яь а йолаш больнице йIхьай. Аьтто тIаьхьа машин. Из хатар хиннача метте водителла хала чоанаш яьй, хIалта цунца хиннаруьл. **ДIадахача кIиранIа НГIАСР наьксаьнна 9 авара яьй 3 сар ве а ю хьаьна, 8 сага чоанаш а еш.**

НГIАСР МВД ГАИ.

Суда залера

БАХЬАН—МАЛАР

Тхъаь итт шу дийна ва Дзарахь Мухьмад. Вархl класс йистехьаьчарха школера хьававлар из. Дiаха деша хьайна, хьаш цIаьхкаш дийна дехарга лерг хьокхар.

Кест - каста менна волаш гора Дзарахь. Из бахьан долаш цхьан мотто ца хиннад а сацаш. Оалаш да-кх маларо эуламга бода ниьхьех, аьина. Иштта хилар Мухьмада бахарга ца.

Соалаш 29 сентябре шин новьяьсстана Р. Гардалоевга коньина шуша малар Дзарахова. Малар мерах дьалар. Вешаь эттар цолаалIаш ву шага а. Малгобекерча № 59 йолча тика чу нийсбелар «пантий».

— Малар эца со приларкагахьа дIавоалвеча, тIараш а хеза юкъахьокар со, — яхаь, дийнар Гардалоевга халиъа суде. — Тика чу бохь беш болча, мехкараша го бахбар са новьяьста. Дiа а хьа а яппараш йора цар. Волле, долх вай ухкасара, аьина кулг а лаьца, Дзарахов дIаоэаир из. Тхо шиъ наIарга кхаьчача хана, лостаъь тIехьа счеташ кхайсар тхона.

Хиннар ше ма дарра дувца ловш вацар Гардалоев. ФуначIа дац а къаьрасъа ма а сацаш. Оалаш да-кх маларо эуламга бода ниьхьех, аьина. Иштта хилар Мухьмада бахарга ца.

Ше тика чу нийсбенача минуте денз, бIарвенна хьайнар Дзарахов. Бехк бочаш нахага бала бахар цо, гIувра, Iоттаран йора. Лерг-тIа болх хьабе битъар продевенаш. Хlаьта кассе кIезиг-на Р. Вельяминов. Оийх бехк бабьяьчача, геттара юргарlаьвлар из. Цхьаьнга хIама гунахьа довацача йоIа хIама гунахьа.

Тамаш йолаш да цхьаьнга. Бlарчча сахьта лоаттабабъ Дзарахова тика чу тIом. цхьабакъда, саг оаргIаьвланаш чурвьяьнга зуламхо сецавара. Гардалоев мо букъберзабаь лаьтта хургIо-гIо уж а...

Малгобекерчи района халъка судо кхаь шера набахта чувалла ха техар М. Дзарахова. Хlанз пиорта ха хургIат а, цо шиъ йоабанача наькъа уйла е.

Маларо дукхха ах хов-шабабъ суда гIанда тIа. Цаьрга ва Аьлихнов Мухьмад а, «Малгобекнефть» НГДУ чу-йолча цIен хьалхашка а тIаьхьа мехкадахтахой общежите чу а механраша довна ваха хьайбаа из.

Шоашца да хьабогIаче С. Петрьевайнен Е. Бекетовайнен кач вахав Аьлихнов, Iоттаран йолаш мехкарг йIаьдаца гIертача «лом» санна духьал а вавьна, кхерам тувса волавенаь. Петрьера шийна тIехьа дIаоэаяьлл по. Хьаьта ер кхо духьале йича, йоагаш ший бе йьлла тIаьлс йоIа басиига тIа Iеттай.

Цох а ахоачам хиннабаг яьина але я, дукха да районе ше цу хьакъхьеъа дийза дисарш, проблемаш. Царех да абонентех елсачча кочаьнга ба таро хурIоьлла горда сеов № 3, 18, 20 йолча школаша дIадоладаь дина гIулакх. РАЙПО-с эшначча продуктанщеи гIулахь деча перспладеш школаш столовеш Iалаш ца яр бахьан дорлаш юкъаIа далар а.

Тоаде деаши да дешархоша тIехьаьгаьм беза Iомадара, хьехара, профориентаци ярга денна да. Цхьаьна бозорга предприятеш школашца бувзам болаш яц. Царех я «Сельхозтехника» районна объединени Б. Пьянов), Горьке цIеррага совхоз (директор Х. Бутурханов). «Малгобекский» совхоз (Ш. Аваев).

Школашта эшначуьн лерттIа тоаш ец яц «Малгобекнефть» УБР, НГДУ, ВГПЗ. ЧоагIа ледара я тха дешара мастерской материальни база, хьаьта базова